

1893-10-06

SENDER

Johan Rohde

RECIPIENT

Emil Hannover

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Dansk

General comment:

Rohde udstillede, blandt andre danske kunstnerkolleger, to malerier på den internationale udstilling i München i 1893. I kataloget er Rohde

repræsenteret med kat. nr. 458,

Dänische Landschaft og kat. nr. 459,

An der Zuidersee.

Se også Rohdes postkort til Hannover dateret 25. september 1893.

Sender's location:

København

Mentioned people:

Ludvig 1.

Wilhelm 2. af Tyskland

Laurits Andersen Ring

Arnold Böcklin

Rasmus Christiansen

Ludvig Find

Carl Frydensberg

Alice Hannover

Cavling Henrik

Svend Hørup

Peter Johansen

Johannes Jørgensen

Julius Lange

Johan Thomas Lundbye

Karl Madsen

Agnes Slott-Møller

Harald Slott-Møller

George Frederic Watts

Margrethe Wildenrath-Krabbe

Archive:

Den Hirschsprungske Samling

TRANSCRIPTION

Nyhavn 22. D. 6-X-93.

Kjære Ven! De kjender min Ulyst til at skrive Breve og ved altsaa Grunden til min Tavshed. I et Brev-kort jeg sendte Dem fra München stod der intet, det skulde takke Dem for Deres Hamburgerbrev og bringe Dem en Hilsen i Anledning af Fødselsdagen. — Har De ikke modtaget det gjør jeg begge Dele om her.

De skriver mig til fra Hamburg, at De syntes at have haft godt af Deres Ophold i Tønning. — Det troer jeg ogsaa. — jeg syntes, at det var forbausende, som De rettede Dem[,] baade aandeligt og legemligt, og jeg saa betydeligt lysere paa Deres Tilværelse, da jeg sagde Dem Farvel end den Dag, de kom til Tønning. — Det vilde nu i ethvert Tilfælde have været mig kjært at have Dem i Nærheden som Kammerat, men den Tilfredshed, De lagde for Dagen ved at bo dernede i Tønning gjorde, at jeg havde den største Glæde af vor Samværen.

Det er nu min Bøn til Dem, at De ikke med Ufornuftighed vil ødelægge, hvad De har vundet i Retning af Sinds Ligevægt og legemligt Velbefindende.

De klager i Ders Brev over at De har begaaet Indiskretioner, som nu piner Dem; jeg synes virkelig, at det er ganske meningsløst at plage Dem med det. Vel kan jeg fatte Deres Skrupler, men jeg synes ingen Grund, De har til at nære dem — — Det er dog saa menneskeligt at lette sit Hjærte, og dette er ikke det samme som at være indiskret.

[2]

Ja, kjære Ven, De har gaaet meget igjennem[,] det vidste jeg, og dog har jeg først nu faaet at vide, hvor forfærdeligt meget De har lidt; maatte der dog nu engang være Slut derpaa, og maatte De nu endelig engang faa den Fred og Ro, De saa meget trænger til. —

Jeg længes ellers meget efter at høre lidt fra Dem, om hvorledes De har haft det, hvad De synes om Holland

og om Brügge og om meget andet . — —

Hvad mig angaar da rejste jeg jo til München,
hvor jeg var i 3 Dage. Der var ikke meget ved den
tekniske Udstilling; en Del tysk Videnskabelighed og en
Del aldeles pueril Humbug.

(Paa den tekniske Udstilling fandtes blant andre Mærkelig-
heder en Silhuet klippet af Kong Ludvig I, og en Pastel
af Kejser Wilhelm II, paa hvilken han lader Tysker-
ne slaa Franskmændene; meget passende ikke
sandt, paa en international Udstilling for Maler-
teknik.)

Jeg gik lidt nedslaaet hjem fra mit første Besøg
— det gik op for mig, at jeg kunde have sparet
Skillingerne; jeg blev imidlertid holdt skadesløs
af, hvad jeg saa paa de andre Udstillinger,
særlig paa den gamle i Glaspaladset, hvor der
var en ganske dejlig Samling af Watts, der for-
resten trykkede Böcklins Udstilling ganske til Jorden.

[3]

Men hvad jeg ellers saa, maa De vente med at
høre om til en anden Gang; der er ingen Mening
i at proppe Dem med Indtryk fra München,
ligesom De er ankommen til Paris — kun
saameget, at det var naturligvis ikke de forban-
de[de] Tyskere, der interesserede mig — skjønt de gjør
de mest forbistrede Forsøg paa at tiltrække sig en
Smule Opmærksomhed.

—

Af nyt her i Staden er der ikke meget.

En kort Visit hos Slott-Møllers, hvor jeg traf
Julius Lange, der spurgte mig om jeg ikke syntes,
at Paulsen var kraftigt malt.

Et lille Besøg paa Høstudstillingen¹, hvor Find har
en smuk Samling, Frydensberg et Par kjønne
Billeder og Peter Johansen en Udstilling, der er det mær-
keligste, der endnu er set i Danmark — Ja
Udviklingen er rapid! Svend Hørup doku-
menterer sig ikke som vanvittig, stakkels Fyr, men
som en ganske ordinær Idiot, han har nogle
Billeder fra China! men det er Synd at spille

Ord paa dem — som sagt de er lavet af en
Idiot andet er der ikke at sige. Kun undskyldte dem
deres Tilstedeværelse med at Cavling var kommen med
og havde bedt ham hænge dem op, og en saa
mægtig Mand turde man ikke støde. At Sam-

[4]

me Svend Hørup faar Lov til at husere i
Politiken er maaske ikke mere underligt — Han skrev
et Par aldeles fjollede Linjer forleden Dag i Poli-
tiken om den meget betydelige Lundby-Udstilling.
G. B. beklagede sig meget derover og bad mig skrive,
hvilket jeg naturligvis ikke vilde; jeg hører nu, at
man har haft Bud efter Madsen, som nok er vil-
lig, men ikke gjerne maa for Kunstforeningens Be-
styrelse, der vil have at han skal spare paa Krudtet
til sin Bog.

For at komme tilbage til Politiken, saa bliver dette Organ
Dag for Dag værre og værre. Man skulde s'gu tro,
at det ligesom Kjøbenhavn i sin Tid ejedes af Varie-
tédirektører.

Ring havde en lille god Auktions udstilling som blev
omtalt af hele Pressen med den største Velvilje, kun
Politiken havde ikke et Ord. Jeg skrev til Johannes
Jørgensen og bad ham skrive lidt — men der kom
intet; er det hans symbolistiske Samvittighed mon
tro, der forbyder ham at nævne Ring og Lundby, i
saa Fald er han jo ikke et Haar bedre end hans
store Kollega ved Bladet.

—

Naa men jeg er nok lige ved at blive snakkesa-
lig, og alt dette her er Dem naturligvis saa kom[-]
plet ligegyldig dernede, hvor De nu er — jeg
formoder nemlig at De sidder hos Trappler.
— Jeg haaber nu, at De har det godt, og at De
er fornuftig og ikke tager Dem for meget paa.
Hils vor brave Ven Christiansen meget fra mig
Deres Johan Rohde

[5]

[Øverst på arket, 'på hovedet':]

Vil De hilse Frøkenene Trappler fra mig[,] ønsker den syge god Bedring. Jeg synes det er saadan rare Mennesker.

[Slut ...]

Inden jeg havde faaet medfølgende Brev afsendt modtog jeg i dette Øjeblik Deres Brev fra Paris og saa, at De befinder Dem vel i Deres gamle Logis.

Skjønt jeg gjerne vilde have Brevet med Posten nu om et Øjeblik, maa jeg dog i Hast tilføje et Par Ting.

Det er en Misforstaaelse af dem, kjære Ven, naar De tror, at jeg har føldt mig krænket over Bemærkninger i Deres Hamburger[-brev]; — tvertimod, som jeg vist har skrevet omstaaende, kan jeg godt forstaa Deres Udtalelser — men jeg finder nu at et forpint Menneske maa have Lov til at lette sit Hjærte til en fortrolig Ven.

Jeg havde sat mig for ikke at nævne Fru Hannover — De skriver imidlertid selv om hende, og saa maa jeg blot sige Dem, for at De ikke skal misforstaa min Tavshed, at jeg ikke har hørt noget om hendes Besøg hos Slott-Møllers, og selv ikke har hørt eller set noget til hende eller fra hende siden det Brev, jeg modtog i Tønning, og som jeg omtalte for Dem — Jeg har hørt ganske flygtig et Par Bemærkninger af Slott-Møller angaaende Deres Hustru og hendes

[6]

Forhold til Dem; paa Grund af en Trediemands Tilstedekomst blev de ikke fortsatte; maaske var de refererede Udtalelser faldne under det Besøg, De omtaler. Jeg troede det var gamle Udtalelser. Jeg har talt med Deres Brødre paa Gaden, heller ikke de vidste noget om hende.

Det er mig en stor Glæde at se at Livsaanderne atter vaagner hos Dem, at De er saa glad ved Paris og Holland — Jeg har haft den Forestilling tidligere, at De egentlig ikke kunde lide

de dejlige Nederlande.

De spørger om Slott-Møllers Forhold til den frie Udstilling? Dertil kjender jeg intet, da jeg ikke har talt med Slott-M. derom. Hvad har de skrevet til Dem derom?

Slott-Møllers er kommen mig meget venligt i Møde nu ved min Hjemkomst, jeg har imidlertid noget ondt ved at komme i det gamle Forhold til dem [—] et Brev som det De læste i Tønning kaster saa lange Slagskygger. Og ligeoverfor deres Arbejder staar jeg saa vanskelig, imellem os sagt synes jeg egentlig ikke om dem. De har imidlertid saa meget at kjæmpe med (saa megen Modgang og saa mange Uvenner, at jeg ikke kan bekvemme mig til at sige Dem min oprigtige Mening — jeg synes det er Synd — og det piner mig at omgaaes med Folk, som Venner, imod hvem jeg ikke kan være fuldt ud oprigtig[;] dette er en af Hovedgrundene til, at jeg kun sjældent søger Slott-Møllers.

Deres I. R.

¹ Den omtalte Høstudstilling fandt sted hos Kunsthandler Valdemar Kleis på Vesterbrogade 58.

OMTALTE VÆRKER

